

Till dig som konsult

Beskrivning av process och moment

– Underlag för att utarbeta en strategi för immateriella tillgångar för små och medelstora företag.

Bidragets syfte och mål för företaget

Syftet med bidraget är att ge små och medelstora företag en möjlighet att med expertkompetens ta fram en strategi för hantering av företagets immateriella tillgångar, eller att utveckla sin befintliga strategi. Dessutom ska arbetet leda till att företaget lär sig mer om dessa frågor och kunna följa upp arbetet i fortsättningen.

Målet är att företaget efter projektets avslut ska ha en strategi som tydligt visar hur de fortsättningsvis ska hantera sina immateriella tillgångar på ett sätt som förstärker deras affärsplan, som är förankrad i organisationen, och som därigenom blir ett stöd i det fortsatta arbetet.

1. Uppdrag

Ditt uppdrag som konsult är att ni utifrån företagets affärsstrategier/ affärsplaner/ identifierade marknadsposition analyserar vilka immateriella tillgångar som finns i företaget, och reder ut ägarförhållande till dessa. Observera att med immateriella tillgångar avses både registrerade rättigheter och andra immateriella värden i företaget (för exempel se moment A)

Syftet med arbetet är att ni ska hitta ett värdeskapande sätt att hantera de immateriella tillgångar som finns i företaget, vilket kan innebära

- hur företaget ska positionera sig på marknaden, givet egen utveckling, benchmarking mot konkurrenter och potentiella samarbetspartners positionering på marknaden,
- hur företaget utifrån de tillgångar man har och den marknadsposition man bedömer är bäst, ska gå vidare med sitt utvecklingsarbete,
- hur företaget ska kombinera registreringar av immateriella rättigheter med strategier för hantering av know-how, avtal och liknande,
- hur företaget ska bevaka möjliga samarbetspartners och konkurrenter,
- hur företaget ska bemöta intrång, i både egna och andras rättigheter

Arbetet med strategin för hantering av immateriella tillgångar bör omfatta alla moment som beskrivs under ”Moment”. Momenten används som ett underlag vid diskussion mellan rådgivare och företag.

Arbetsmodellen ska i normalfallet vara att ett moment går igenom av konsulten varefter möte mellan företag och rådgivare hålls. Rådgivaren fattar beslut om att gå vidare till nästa moment, eller, om detta inte bedöms vara av värde för företaget, att avbryta.

Avsteg kan göras från denna modell om företaget i samråd med rådgivare och konsult bedömer att företaget redan genomfört något av momenten, att något av momenten inte är relevanta eller att arbetet blir mer effektivt om momenten görs parallellt. En sådan annan arbetsmodell bör dock endast tillämpas i undantagsfall.

2. Moment

Moment A) Identifiering och ägandefrågor

Arbetet i moment A ska säkerställa att ni utifrån företagets affärsstrategier/ affärsplaner/ identifierade marknadsposition analyserar vilka immateriella tillgångar som finns i företaget och reda ut ägarförhållande till dessa. Med immateriella tillgångar avses till exempel:

- i. Namn på företaget, produkt eller tjänst
- ii. Logotyp för företaget produkt eller tjänst
- iii. Design och utseende
- iv. Text, foto, musik och film
- v. Datorprogram, dataspel och appar
- vi. Interna manualer och arbetsmetoder
- vii. Affärsidéer eller -modeller
- viii. Kompetens och spetskunskap
- ix. Kundregister
- x. Tillverkningsprocesser
- xi. Databaser
- xii. Egenutvecklad teknik
- xiii. Forskningsresultat
- xiv. Resultat av utvecklingsarbete

En skriftlig rapport ska levereras till företaget av de konsulter som anlitas för att genomföra detta moment.

Den skriftliga rapporten från konsulten går igenom av rådgivaren som är ansvarig för arbetet med strategin för hantering av immateriella tillgångar tillsammans med företaget.

Föreslagna delmoment:

- Konsulten tar inledningsvis del av och sätter sig in i företagets befintliga affärsplan. Kopplingen mellan de immateriella tillgångarna och hur de används är en affärsstrategisk fråga och måste ligga i linje med företagets totala affärsstrategi.
- Identifiering och beskrivning av innovationer som bedöms vara affärsstrategiskt viktiga för företaget såsom produkter, processer och tjänster, samt en definiering av det behov/problem som utvalda innovationer tillfredsställer/löser.
- Utredning om vem eller vilka som har utvecklat produkten/processen/tjänsten; om dessa personer är anställda, och om så inte är fallet har överlåtit rättigheterna

eller inte; och om det finns utvecklare till lösningen både inom och utom företaget. Utred ägandeskap i de fall företaget har samarbetat/eller samarbetar med en annan part.

- Identifiering av befintlig immaterialrättsportfölj/befintliga rättigheter kopplade till de immateriella tillgångarna.
- Matchning av befintlig immaterialrättsportfölj med de innovationer som har identifierats som affärsstrategiskt viktiga för att avgöra vad man ska titta vidare på i den fortsatta processen (kompletteringar, avyttringar etc)

Moment B) Initial screening

Syftet med moment B) är att med avstamp från moment A) visa på jämförbara tjänster/produkter/processer i omvärlden för att kunna värdera de immateriella tillgångarna i företaget och se möjligheter till att utveckla dem vidare. Viktigt är att moment B inte blir för stor del av det totala projektet, kostnaden för denna del bör inte överstiga 40 000 kr.

Den initiala screeningen ska ge en första analys av andra lösningar eller erbjudanden i jämförelse med företagets mest affärsstrategiskt viktiga immateriella tillgångar, identifierade i moment A). Analysen ska beakta totaliteten av de immateriella tillgångarna för de identifierade innovationerna.

En skriftlig rapport ska levereras till företaget av de konsulter som anlitas för att genomföra detta moment.

Den skriftliga rapporten från konsulten går igenom av rådgivaren som är ansvarig för arbetet med strategin för hantering av immateriella tillgångar tillsammans med företaget.

Föreslagna delmoment:

- Analysen görs med följande frågeställningar som utgångspunkt:
 - ✓ finns tidigare lösningar eller erbjudande på marknaden?
 - ✓ har företaget beaktat dessa alternativa lösningar/erbjudande i affärsplan eller liknande?
 - ✓ har företaget beaktat fördelarna i sin lösning/ sitt erbjudande?
- I det fall det handlar om en teknisk innovation bör en tekniksökning genomföras om det inte finns sedan tidigare. Teknicsökningen ger företaget värdefull information om potentiella samarbetspartners och vilka möjligheter som finns att vidareutveckla eller använda befintlig teknik, det vill säga visa på möjligheten att inspireras av eller licensiera in tekniska lösningar. En slutsats utifrån teknicsökningen skulle kunna vara att det behövs en Freedom-to-operate analys. Denna slutsats tas då med i den kortsiktiga planen för hantering av de immateriella tillgångarna i moment C).

Moment C) Framtagande av strategi och plan för genomförande

Den genomgång som gjorts i moment A och B utgör underlag för att ta fram en strategi som ska

- i. fokusera på hur hantering av immateriella tillgångar kan bli affärsverktyg för att bygga värde i bolaget utifrån företagets förutsättningar

- ii. peka på hur man knyter ihop innovationsarbete och hantering av immateriella tillgångar
- iii. vara starkt kopplad till företagets huvudsakliga affärsplan

Konsulten ska lämna beslutsunderlag till företaget. Med beslutsunderlag avses att konsulten ska peka på möjligheter och risker, ett underlag som underlättar för företaget att fatta beslut.

Slutgiltig strategi för hantering av immateriella tillgångar fastslås i dialog mellan konsulten, rådgivaren och företaget. Det är ytterst företaget som måste fatta beslut om strategiska vägval och implementera strategin.

Företaget tar därefter fram en kortsiktig plan för hur de ska hantera de immateriella tillgångarna, både existerande och framtida, för att säkerställa att man arbetar enligt lagd strategi och att den stärker affärsmålen.

Planen för hantering av immateriella tillgångar går igenom tillsammans med ansvarig rådgivare.

Föreslagna delmoment:

- Konsulten presenterar underlag för en långsiktig strategi som omfattar:
 - ✓ en analys av företagets position utifrån deras immateriella tillgångar (moment A) jämfört med konkurrenternas position (moment B)
 - ✓ vägval som företaget står inför, utifrån företagets övergripande affärsstrategi och position (t ex hur man ska bygga upp en intern organisation och eventuell outsourcing för att hantera frågor kring immateriella tillgångar, som t ex en kombination av olika rättigheter, rutiner för att hantera företagshemligheter, övergripande strategi för licensiering, hur man kontinuerligt ska arbeta med att identifiera skyddsmöjligheter för företaget, lämplig nivå för bevakning av konkurrerande immateriella tillgångar för att minimera risken för problem, hur man ska agera vid intrång.)
 - ✓ strukturer för att arbeta vidare med och följa upp utfall av vald strategi
- Företaget analyserar konsultens underlag och fattar beslut om strategi för hantering av immateriella tillgångar.
- Företaget tar med utgångspunkt i strategin fram en kortsiktig plan för hur företaget ska arbeta med de immateriella tillgångarna, både existerande och framtida. Planen bör exempelvis beröra hur man dokumenterar sina företagshemligheter, vad man söker för immaterialrättsliga skydd, vilket ombud man anlitar. Planen ska också visa på om företaget behöver ytterligare genomgång av dess immateriella tillgångar, t ex genom att ytterligare projekt behöver gås igenom, eller att freedom to operate-analys behöver genomföras.
- Den framtagna planen går igenom tillsammans med ansvarig rådgivare.